

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
หลักสูตรที่ ๒ วินัยและการรักษาวินัย
การเข้าเรียนจนจบหลักสูตร และทำแบบทดสอบการประเมิน วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรียนรู้วินัยและแนวทางการรักษาวินัยสำหรับผู้ปฏิบัติราชการ จุดมุ่งหมายและความสำคัญของวินัย เพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ส่วนรวมตามความคาดหวังของประชาชนและสังคม

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องการรักษาวินัย
  ๒. สรุปจุดมุ่งหมายและความสำคัญของวินัยได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน
- วินัยและการรักษาวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
  - (๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
  - (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
  - (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ
  - (๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม
  - (๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
  - (๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
  - (๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
  - (๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน
  - (๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย
  - (๑๐) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

(๒) ต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

(๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

(๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

(๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

(๖) ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

(๗) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการก่อกวนก่อกอง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ

(๘) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

(๙) ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

๓. การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก่อความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

(๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม ข้อ ๑ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตาม ข้อ ๒ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
หลักสูตรที่ ๗ การกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน
การเข้าเรียนจนจบหลักสูตร และทำแบบทดสอบการประเมิน วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔

กลุ่มเป้าหมาย

ข้าราชการทุกคนของกรมพัฒนาที่ดิน โดยจะดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๒ รอบ
ทุก ๖ เดือน (รอบที่ ๑ ตุลาคม - มีนาคม, รอบที่ ๒ เมษายน - กันยายน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการเชื่อมโยงระบบบริหารผลการปฏิบัติงานในการกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล
๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องการกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลอย่างมีคุณภาพ
๓. สามารถวิเคราะห์ภารกิจสำหรับการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานได้

ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานของกรมฯ (Performance Management :PM)

๑. วางแผนการปฏิบัติงาน ต้องทำให้ชัดเจน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กร
๒. ติดตามผลการปฏิบัติงาน กำกับ ดูแล
๓. พัฒนาผลการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น
๔. การประเมินผลปฏิบัติราชการ (ผลการดำเนินงานจริงเทียบกับเป้าหมายที่ทำงานจริง)
๕. การนำผลที่ได้จากการประเมินไปประกอบการพิจารณา (การให้รางวัล)

การประเมินผลการปฏิบัติงาน PMS & KPIS เป็นกระบวนการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องในการผลักดันการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น สอดคล้องกับทิศทาง เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของหน่วยงาน โดยการนำตัวชี้วัดรายบุคคลมาใช้เป็นเครื่องมือกำหนดเป้าหมายการทำงานบุคคลร่วมกัน ซึ่งหัวหน้าสามารถติดตามผลการปฏิบัติงาน หาแนวทางการพัฒนาลูกน้องและประเมินผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดผลงานหลักที่กำหนด เพื่อเป็นสิ่งจูงใจสำหรับการเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดี

การกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล

ความสำคัญและความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด

- ระดับองค์กร

เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับองค์กร

ผลสัมฤทธิ์ที่สนับสนุนเป้าหมายองค์กร

ผลสัมฤทธิ์ที่สนับสนุนภารกิจและอื่นๆ

- ระดับหน่วยงาน

เป้าประสงค์ระดับหน่วยงาน

ผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าประสงค์ของผู้บังคับบัญชา

ผลสัมฤทธิ์ของบทบาทหน้าที่

ผลสัมฤทธิ์ของการมอบหมายพิเศษ

- ระดับบุคคล

เป้าประสงค์ระดับบุคคล

ตัวชี้วัดรายบุคคล

วิธีการถ่ายทอดตัวชี้วัด

๑. การถ่ายทอดตัวชี้วัดผลสำเร็จจากบนลงล่าง (Goal Cascading Method) ประกอบด้วย
๒. การสอบถามความคาดหวังของผู้รับบริการ (Customer Focused Method)
๓. การไล่เรียงตามผังความเคลื่อนไหวของงาน (Work Flow Charting Method)
๔. การพิจารณาจากประเด็นสำคัญที่ต้องปรับปรุง (Issue Driven)

๑. การถ่ายทอดตัวชี้วัดผลสำเร็จจากบนลงล่าง (Goal Cascading Method) ประกอบด้วย

๑.๑ การถ่ายทอดลงมาโดยตรง

ตัวอย่าง

หน.ส่วนราชการ	ตัวชี้วัด ร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เป้าหมาย ร้อยละ ๘๕
ผอ.กอง/สำนัก	ตัวชี้วัด ร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เป้าหมาย ร้อยละ ๘๕
หน.กลุ่มงาน	ตัวชี้วัด ร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	เป้าหมาย ร้อยละ ๘๕

๑.๒ แบ่งค่าตัวเลขเป้าหมาย

ตัวอย่าง

ผอ.สพข.	ตัวชี้วัด จำนวนพื้นที่การนำแผนที่ใช้ที่ดินระดับตำบล	เป้าหมาย ๑,๐๐๐ ไร่
ผอ.สพด.	ตัวชี้วัด ร้อยละของพื้นที่ที่มีการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลไปใช้ประโยชน์ (พื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ)	เป้าหมาย ๓๐๐ ไร่
หน.งาน	ตัวชี้วัด ร้อยละของพื้นที่ที่มีการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลไปใช้ประโยชน์ (พื้นที่อำเภอที่รับผิดชอบ)	เป้าหมาย ๑๐๐ ไร่ (มี ๓ อำเภอ)

๑.๓ แบ่งเฉพาะด้านที่มอบหมาย

ตัวอย่าง

ผอ.สพด.	ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของโครงการบัตรดินดี	เป้าหมาย มีเกษตรกร เข้าร่วม ๑๐๐ คน และมีความพึงพอใจ ต่อโครงการ
หน.งาน	ตัวชี้วัด จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมรับฟังข้อมูล การชี้แจงการดำเนินการโครงการบัตรดินดี	เป้าหมาย ๑๐๐ คน
หน.งาน	ตัวชี้วัด ร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วม รับฟังข้อมูลชี้แจงการดำเนินการโครงการบัตรดินดี	ร้อยละ ๘๐

๒. การสอบถามความคาดหวังของผู้รับบริการ (Customer Focused Method)

จุดประสงค์ คือ ผู้รับบริการต้องการอะไรจากเรา หน่วยงานเราเกี่ยวข้องกับใครบ้าง ส่งงานต่อให้ใครบ้าง
เอาความคาดหวังของผู้รับบริการมาเป็นตัวชี้วัด แนวทางที่เหมาะสมกับงานที่ต้องทำหน้าที่กับผู้อื่นเป็นสำคัญ
ควรเลือกอะไรให้ผู้รับบริการ ผู้รับบริการต้องการอะไรกลับมา

ขั้นตอนการกำหนด

- ๑) เลือกงานบริการ เช่น ฝึกอบรม
- ๒) เลือกมิติที่ใช้ประเมิน เช่น วัตถุประสงค์ ความพึงพอใจ ความเร็ว ความสุภาพ ความถูกต้อง
- ๓) กำหนดช่วงเวลาและกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
- ๔) กำหนดวิธีเก็บข้อมูล เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม

๓. การไล่เรียงตามผังความเคลื่อนไหวของงาน (Work Flow Charting Method)

คือ วิธีการคลี่งานหรือการเอากระบวนการขั้นตอนการทำงานมาใช้วัดผลงาน มีขั้นตอนหรือวิธีการอะไรบ้าง
ซึ่งแต่ละวิธีการแต่ละขั้นตอนที่ทำงานใครรับผิดชอบ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน สามารถเอาส่วนของงาน
บางส่วนมาแยกออกจากกัน เพื่อให้ตัวชี้วัดของแต่ละคนไม่เหมือนกัน วัดในมิติที่แตกต่างกันไป ทั้ง ๆ ที่อยู่ใน
งานหรือกระบวนการเดียวกัน

๔. การพิจารณาจากประเด็นสำคัญที่ต้องปรับปรุง (Issue Driven)

คือ รูปแบบการพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญที่ต้องปรับปรุง คิดจากภารกิจงานที่ประสบปัญหาหรือเกิดปัญหา เช่น

ปัญหา : เกษตรกรไม่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากบัตรดินดี

แนวทางแก้ไข : ๑. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ ๒. ติดตามผลการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการก่อน
เริ่มโครงการ

หน้าที่รับผิดชอบ : ๑. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ๒. กำหนดให้มีการติดตามผลการลงทะเบียน
ก่อนเริ่มโครงการ ๕ วัน

ตัวชี้วัดผลงาน : ๑. จำนวนช่องทางประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ๒. ระดับความสำเร็จของการติดตามผลการ
เข้าร่วมของเกษตรกร

วิธีการประเมินผลงาน : ช่องทางการประชาสัมพันธ์เพิ่มช่องทางไหนบ้างและทำอย่างไร จำนวนเกษตรกรที่
ลงทะเบียนแล้วและเข้าร่วมโครงการได้ที่เปอร์เซ็นต์

การกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลอย่างมีคุณภาพ SMART

S	(เจาะจง)	เจาะจงเพียงพอหรือไม่ หรือชัดเจนว่ากำลังวัดอะไร ต้องการผลลัพธ์อย่างไร
M	(วัดได้)	ต้องวัดผลที่เกิดขึ้นได้ ไม่เป็นภาระ
A	(เห็นชอบ)	ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา
R	(เป็นจริงได้)	เป็นงานที่ทำหายหรืองานที่ไม่มีผลกระทบต่อหน่วยงานถ้าเราทำสำเร็จ
T	(ภายใต้กรอบเวลาที่เหมาะสม)	

การกำหนดค่าเป้าหมายที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน

ระดับ ๑	คือ ค่าเป้าหมายต่ำสุด
ระดับ ๒	คือ ค่าเป้าหมายในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน
ระดับ ๓	คือ ค่าเป้าหมายที่เป็นค่ามาตรฐานโดยทั่วไป (ค่าปกติ)
ระดับ ๔	คือ ค่าเป้าหมายที่มีความยากปานกลาง
ระดับ ๕	คือ ค่าเป้าหมายในระดับท้าทาย มีความยากค่อนข้างมาก โอกาสสำเร็จน้อยกว่า ๕๐

คำแนะนำสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดอย่างมีคุณภาพ

- ๑) คำนึงถึงเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพตัวชี้วัด
- ๒) คำนึงถึงการมอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ๓) คำนึงถึงอำนาจจำแนกความสอดคล้องของเป้าหมายที่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานกำหนด
- ๔) จำนวนเหมาะสม ๔-๗ ตัว ครอบคลุมเนื้อหางาน เน้นความคาดหวังของงานเป็นสำคัญ และควรมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า ๑๐%
- ๕) คำนึงความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล

๑. ภารกิจงานที่เกี่ยวข้องกับใครบ้าง
๒. ทำแล้วได้ผลลัพธ์อะไร
๓. สามารถวัดผลความสำเร็จได้ด้วยวิธีใดบ้าง
๔. เก็บข้อมูลยากเกินไปหรือไม่/เก็บข้อมูลด้วยวิธีใดได้บ้าง

ตัวอย่าง

เรื่อง งานเขียนข่าวประชาสัมพันธ์

๑. ภารกิจงานที่เกี่ยวข้องกับใครบ้าง : ประชาชน บุคลากร
  ๒. ทำแล้วได้ผลลัพธ์อะไร : การประชาสัมพันธ์ข่าว บทความ, กลุ่มเป้าหมายทราบข่าวนั้น รับรู้ข่าว, กลุ่มเป้าหมายสามารถรับรู้ข้อมูลและสามารถอธิบายข่าวหรือบทความ
  ๓. สามารถวัดผลความสำเร็จได้ด้วยวิธีใดบ้าง : การสอบถาม การประเมินผล
  ๔. เก็บข้อมูลยากเกินไปหรือไม่/เก็บข้อมูลด้วยวิธีใดได้บ้าง : แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
- ตัวชี้วัด
- ร้อยละของบุคลากรภายในหน่วยงานที่ทราบข่าวประชาสัมพันธ์
  - ร้อยละของบุคลากรที่มีความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข่าว
  - ระยะเวลาเฉลี่ยในการนำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์

ผู้สรุปบทเรียน

นางสาวมลลธรรณ กัญภัย

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน